

Media: BLUE Page: 174-177 Published at: 30-04-2024
Author: Surface: 2367.46 cm² Circulation: 0
Subjects:

interview • **Roderick Beaton**

Προσωπογραφία του λόρδου Βύρωνα από το 1900.
/ A portrait of Lord Byron, created in 1900.

© ADOC-PHOTOS/GETTY IMAGES/IDEAL IMAGE, ΑΡΧΕΙΟ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΠΑΤΑΚΗ, FINE ART IMAGES/HERITAGE IMAGES/GETTY IMAGES/IDEAL IMAGE

ΠΩΣ Ο ΛΟΡΔΟΣ ΒΥΡΩΝ ΒΟΗΘΗΣΕ ΝΑ ΜΠΕΙ Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΟΝ ΧΑΡΤΗ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Ήταν ο πιο διάσημος Άγγλος στην Ευρώπη. Ο ποιητής λόρδος Βύρων άφησε τα πάντα για να πολεμήσει στο πλευρό των Ελλήνων στην Επανάστασή τους εναντίον της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Ο καθηγητής Ρόντρικ Μπίτον εξηγεί στο Blue πώς βοήθησε ο σπουδαίος φιλέλληνας να δημιουργηθεί η σημερινή Ελλάδα.

HOW LORD BYRON HELPED PUT GREECE ON THE MAP OF MODERN EUROPE

The most famous Englishman in Europe in his day, Lord Byron left everything behind to fight with the Greeks in their war of independence against the Ottoman Empire. Professor Roderick Beaton talks to Blue about how the famed poet and philhellene helped shape present-day Greece.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΙΩΡΓΟ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗ / BY YORGOS ARCHIMANDRITIS

Με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 200 χρόνων από τον θάνατο του λόρδου Βύρωνα, το 2024 ανακηρύχθηκε «Έτος Λόρδου Βύρωνα και Φιλέλληνισμού». Ο ομότιμος καθηγητής στην Έδρα Νεοελληνικής και Βυζαντινής Ιστορίας, Γλώσσας και Φιλολογίας στο King's College London, γνωστή ως Έδρα «Κοραΐς», και πρόεδρος της Βρετανικής Σχολής Αθηνών, Ρόντρικ Μπίτον, συγγραφέας του βιβλίου «Ο πόλεμος του Μπάρον – Ρομαντική εξέγερση, Ελληνική Επανάσταση», μας μιλάει για τον φιλέλληνα Άγγλο ποιητή και τη σχέση του με την Ελλάδα. Εξηγεί επίσης τη συμβολή του στην Ελληνική Επανάσταση και στη σύσταση του νέου ελληνικού κράτους.

Πώς ξεκίνησε η σχέση του λόρδου Βύρωνα με την Ελλάδα; Ήρθε για πρώτη φορά στην Ελλάδα το 1809, μετά τις σπουδές του στο Κέμπριτζ, κι έμεινε ενάμιση χρόνο. Επισκέφτηκε αρχαιολογικούς τόπους και συνομιλήσε με τους Έλληνες, οι οποίοι μοιράστηκαν μαζί του τις ελπίδες και τα όνειρά τους για μια ελεύθερη Ελλάδα. Το 1812, λίγο μετά την επιστροφή του στην Αγγλία, δημοσίευσε το μακροσκελές ποίημά του «Το προσκύνημα του Τσάλντ Χάρολντ», το οποίο μιλούσε για την Ελλάδα και τις εντυπώσεις του από το ταξίδι του σ' αυτήν. Το ποίημα έγινε μπεστ σέλερ και τον έκανε διάσημο σε όλη την Ευρώπη.

Πώς καταγράφονται στο ποίημα οι εντυπώσεις του από την Ελλάδα;

Ερωτεύτηκε περισσότερο το τοπίο και τους ανθρώπους, παρά τα απομεινάρια της αρχαιότητας. Ήταν επιφυλακτικός απέναντι στους αρχαιολόγους φίλους του και, φυσικά, είχε τρομοκρατηθεί από τις πράξεις του συμπατριώτη του λόρδου Έλγιν, που πήρε τα Γλυπτά του Παρθενώνα και τα έστειλε με πλοίο στην Αγγλία. Δεν τον ενέπνευσε τόσο η αρχαία Ελλάδα, όσο η Ελλάδα που είδε, η Ελλάδα που γνώρισε. Ο τόπος αυτός, που είχε γεννήσει τον μεγαλύτερο πολιτισμό στον κόσμο, ήταν πλέον μια επαρχία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας κι εκείνος, ως ρομαντικός ποιητής που ήταν, ένιωθε μελαγχολία βλέποντας την αρχαία δόξα να έχει δώσει τη θέση της στη σύγχρονη καταπίεση και εξαθλίωση.

On the bicentenary of Lord Byron's death, 2024 has been declared "Year of Lord Byron and Philhellenism". Roderick Beaton, Emeritus Koraeus Professor of Modern Greek and Byzantine History, Language and Literature at King's College London, chairman of the British School at Athens and author of "Byron's War: Romantic Rebellion, Greek Revolution," talks to Blue about the philhellene British poet and his relationship to Greece, as well as about his contribution to the Greek Revolution and the establishment of the modern Greek state.

How did Lord Byron's relationship with Greece begin?

Byron first came to Greece in 1809, having just finished his studies at Cambridge in England, and spent a year and a half here. He travelled around the ancient sites, and he met the people living there at the time and listened to what they had to say. He was inspired by what he heard about their hopes and dreams, that one day Greece would become a free, independent country. In 1812, not long after his return from that first visit to Greece, his long poem "Childe Harold's Pilgrimage" was published. It was a runaway bestseller and was translated into most of the languages of Europe.

What impressions of Greece does he convey in the poem?

Byron really fell in love with the landscape and the people. He was less impressed by the ancient ruins. He was a bit sceptical of his archaeologist friends and, of course, was horrified at the actions of his compatriot Lord Elgin in taking the sculptures from the Acropolis, putting them on a ship and sending them back to England. It wasn't ancient Greece, really, that inspired Byron; it was the Greece that he knew, that he saw. He was also fascinated by the fact that Greece had been home to the greatest civilisation in the world. When he saw it, the country had become a backward province of a foreign empire of the Ottoman Turks. As a Romantic poet, he was quite depressed about the contrast between ancient glories and contemporary oppression and squalor.

What drove his decision to play an active part in the revolution?

When the Greek Revolution started in 1821, Byron was living in Italy, in exile, and he kept completely quiet about what was happening in Greece for two whole years. Quite suddenly, in 1823, he seems to have made up

interview • **Roderick Beaton**

«Εκείνη την εποχή ήταν ο πιο διάσημος Άγγλος στην Ευρώπη. Το γεγονός ότι πήγε στην Ελλάδα και έδωσε τη ζωή του γι' αυτή, δημιούργησε αμέσως έναν θρύλο που έκανε τα βλέμματα όλων να στραφούν στον Αγώνα των Ελλήνων».

“He was the most famous Englishman in Europe at the time. The fact that he went to Greece and died there immediately created a legend and drew everyone’s attention to Greece.”

Πώς αποφάσισε να πάρει μέρος στην Ελληνική Επανάσταση;

Όταν ξεκίνησε η Επανάσταση, ζούσε αυτοεξόριστος στην Ιταλία και για δύο ολόκληρα χρόνια δεν εκφράστηκε καθόλου γι' αυτήν. Το 1823 όμως, εντελώς ξαφνικά, αποφάσισε να πάρει ενεργό μέρος στην Επανάσταση. «Πρέπει να έρθω στην Ελλάδα. Πρέπει να πάρω τα όπλα και να πολεμήσω στο πλευρό σας», είπε στην επιτροπή στήριξης του ελληνικού Αγώνα, η οποία είχε σχηματιστεί στο Λονδίνο.

Έπαιξε κάποιο ρόλο σ' αυτό η σχέση του με τον Πέρσι Σέλεϊ; Βεβαίως. Ο Σέλεϊ, που δεν είχε έρθει ποτέ στην Ελλάδα, ήταν πιο παθιασμένος με την ελληνική αρχαιότητα απ' ό,τι ο Βύρων, ο οποίος είδε σ' εκείνον κάτι που θα ήθελε να είχε ο ίδιος: ήταν νέος, ήταν όμορφος, ήταν ιδεαλιστής. Είχε γνώσεις. Ήταν καλός ποιητής. Ο Βύρων ήταν ένας άνθρωπος του κόσμου και είχε σκανδαλώδη φήμη. Τον ενοχλούσε επίσης τρομερά μια παραμόρφωση στο πόδι του, η οποία τον δυσκόλευε στο περπάτημα. Ακόμα και την Ακρόπολη πρέπει να τον φανταστούμε να την επισκέπτεται έφιππος. Το 1822, ο Σέλεϊ πνίγηκε ανοιχτά του Λιβόρνου. Ο Βύρων συνετρίβη από τον θάνατο του φίλου του, στο πρόσωπο του οποίου έβλεπε μια εξιδανικευμένη εκδοχή της Ελλάδας. Και σκέφτηκε: Ποιος θα μπορούσε να συνεχίσει το όραμα του Σέλεϊ, αν όχι ο ίδιος; Έτσι, τον Ιούλιο του 1823 ήρθε στην Κεφαλονιά και από το τέλος του χρόνου εγκαταστάθηκε στο Μεσολόγγι.

Τι γνωρίζουμε για την καθημερινή του ζωή στο Μεσολόγγι; Έστησε το αρχηγείο του σε ένα από τα πιο κομμάτια του Μεσολογγίου. Ήταν ένα μεγάλο σπίτι που ο Βύρων το γέμισε με αναμνηστικά πολέμου, τουφέκια, κινηγετικά τρόπαια και σπαθιά. Κάθε μέρα έβγαινε έξω με το αλόγο του κι έκανε εκδρομές στην ύπαιθρο. Έδωσε ένα μέρος των χρημάτων του για τη στρατολόγηση γενναίων Σουλιωτών πολεμιστών. Ετοιμαζόταν

his mind to come to Greece and take an active part in the struggle. He told a flabbergasted pair of representatives sent to meet with him by a committee formed in London to gather support for the Greek cause that he had to come to Greece to take up arms and fight alongside the Greeks.

Did his relationship with Percy Bysshe Shelley play some part in that decision?

Of course. Shelley, who had never come to Greece, was actually more passionate about ancient Greece than Byron ever was. And I think in some ways, Byron almost saw something in Shelley that he wished he had himself. Shelley was young, he was handsome, and he was idealistic. He was a scholar. He was a fine poet. Byron was a man of the world and had a scandalous reputation. It also bothered Byron terribly that he had this physical deformity and walked with a limp. When we talk about Byron visiting the Acropolis, we have to imagine him riding a horse up there. Shelley drowned at sea [in the Gulf of La Spezia in 1822]. Byron was devastated by this loss and I think he saw a kind of idealised version of Greece in his friend and thought, who could carry on Shelley's vision if not himself? So, he arrived at Kefalonia in July 1823 and moved to Messolonghi at the end of the year.

What do we know of his daily life in Messolonghi?

He set himself up in one of the smartest houses in Messolonghi. It was a big house, and Byron filled it with mementos of war, including muskets and swords, and hunting trophies. Every day he'd ride out on excursions through the countryside. He recruited a troop of Souliots, some of the great fighters for Greek independence, and would drill them, preparing them for battle. And he was prepared to take part in a battle himself.

Did he ever take up arms?

No. But we know a lot of what he was planning, working closely with [Greek politician Alexandros] Mavrokordatos. He also supported an effort going on in London to raise a large sum of money as a loan to the Greek government. Byron's name was a big pull; it drew people to commit large

Δεξιά: Ο πανεπιστημιακός Ρόντρικ Μήτον / Right: Academic Roderick Beaton

Αριστερά: «Η υποδοχή του λόρδου Βύρωνα στο Μεσολόγγι» (1861), του Θεόδωρου Βρυζάκη. Λάδι σε μουσαμά. Εκτίθεται στην Εθνική Πινακοθήκη. / Left: "The Reception of Lord Byron at Missolonghi" (1861), by Theodoros Vryzakis, oil on canvas. Exhibited at National Gallery in Athens.

μάλιστα και ο ίδιος να συμμετάσχει σε μάχη με στόχο την κατάληψη ενός κάστρου.

Δεν πήρε τελικά ποτέ τα όπλα;

Όχι. Γνωρίζουμε όμως πολλά από αυτά που σχεδίαζε σε στενή συνεργασία με τον Έλληνα πολιτικό Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο. Παρακολουθούσε, επίσης, μια προσπάθεια που γινόταν στο Λονδίνο για να συγκεντρωθεί μεγάλο χρηματικό ποσό ως δάνειο προς την ελληνική κυβέρνηση. Το όνομά του προσέκλυε τον κόσμο στο να στηρίζει οικονομικά τον ελληνικό Αγώνα. Είχε μάλιστα πολλές ιδέες για το πώς η Ελλάδα, μετά την απελευθέρωσή της, θα γινόταν ένα δημοκρατικό κράτος με Σύνταγμα και Κοινοβούλιο. Θεωρούσε ότι η κυβέρνηση θα έπρεπε να προκύψει από τον λαό και όχι να επιβληθεί άνωθεν. Δεν πήγε, λοιπόν, στην Ελλάδα για να κάνει απλώς μια μεγάλη χειρονομία και, ίσως, για να πεθάνει ένδοξα. Η κίνησή του δεν ήταν απλώς συμβολική.

Ποια είναι η κληρονομιά του Βύρωνα ως φιλέλληνα;

Ήταν ο πιο διάσημος Άγγλος στην Ευρώπη. Το γεγονός ότι πήγε στην Ελλάδα και έδωσε τη ζωή του γι' αυτή, δημιούργησε αμέσως έναν θρύλο που έκανε τα βλέμματα όλων να στραφούν στον Αγώνα των Ελλήνων. Κανείς πια δεν μπορούσε να αγνοεί αυτό που συνέβαινε στην Ελλάδα: από ταπεινούς τεχνίτες που έκαναν μικρές οικονομικές εισφορές, μέχρι αρχηγούς κυβερνήσεων σε όλη την Ευρώπη. Ο θάνατός του συνέβαλε αναμφίβολα στις εξελίξεις που οδήγησαν στην ελληνική ανεξαρτησία. Ο Βύρων ήθελε να γίνει η Ελλάδα ένα σύγχρονο ευρωπαϊκό εθνικό κράτος σε μια εποχή που ακόμα και οι ίδιοι οι Έλληνες προσπαθούσαν να καταλάβουν τι σημαίνει ελευθερία και τι είδους ανεξάρτητη Ελλάδα θα δημιουργήσουν. Και νομίζω ότι η μεγάλη συνεισφορά του ήταν ακριβώς η βοήθειά του στο να διαμορφωθεί η Ελλάδα όπως όλοι την ξέρουμε και την αγαπάμε σήμερα.

sums of money to the Greek cause. He had very progressive ideas about how Greece, once it was free, ought to be. What we would call today a liberal democracy with a parliament and constitution, how it would be governed. And he had very definite ideas that government should arise from the people from below, rather than being imposed from above. So we know that he didn't just go there to make a grand gesture, and perhaps, to die gloriously. It wasn't just symbolic.

What is Lord Byron's legacy as a philhellene?

Byron was the most famous Englishman in Europe at the time. The fact that he went to Greece and died there immediately created a legend and drew everyone's attention to Greece. Everybody, from humble artisans, people who made small financial contributions to support the struggle, to heads of government all over Europe, sat up and took notice, saying: "We can't ignore what's happening in Greece any longer." So Byron's death, ironically enough, helped Greece to become free. Byron envisaged Greece as a modern European nation state at a time when the Greeks themselves were struggling to make sense of what exactly was meant by freedom and what kind of independent Greece they were going to create. I think Byron's contribution, coming from the outside, did help to formulate Greece as we know and love it today.

«Είχε τρομοκρατηθεί από τις πράξεις του συμπατριώτη του Λόρδου Έλγιν, που υπήρξε ο Γλυπτής του Παρθενώνα και ο έστειλε με πλοίο στην Αγγλία».

“He was horrified at the actions of his compatriot Lord Elgin in taking the sculptures from the Acropolis and putting them on a ship and sending them back to England.”